

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки**

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

**нормативної навчальної дисципліни
ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ**

(назва дисципліни)

підготовки _____ бакалавра

(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ 014 Середня освіта (Географія)

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Географія. Економіка

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ»
підготовки бакалавр, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014
Середня освіта (Географія), за освітньою програмою «Географія. Економіка».

Розробник: Погребський Т. Г., доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат географічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
економічної та соціальної географії
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

В. о. завідувача кафедри: _____ 

Погребський Т. Г.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: «01 Освіта / Педагогіка»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність: <u>«014 Середня освіта (Географія)»</u>	Рік навчання – 3
ІНДЗ: <u>немає</u>	Освітньо-професійна програма (Спеціалізація): <u>«Географія. Економіка.»</u> перший (бакалаврський) рівень освіти	Семестр – 5-ий Лекції – 36 год. Практичні (семінарські) – 36 год. Самостійна робота – 68 год. Консультації – 10 год. Форма контролю: екзамен
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: «01 Освіта / Педагогіка»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність: <u>«014 Середня освіта (Географія)»</u>	Рік навчання – 4
ІНДЗ: <u>немає</u>	Освітньо-професійна програма (Спеціалізація): <u>«Географія. Економіка.»</u> перший (бакалаврський) рівень освіти	Семестр – 7-ий
		Лекції – 14 год.
		Практичні (семінарські) – 14 год.
		Самостійна робота – 104 год.
		Консультації – 18 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання	українська	

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Погребський Тарас Георгійович
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	в.о. завідувача кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.eenu.edu.ua/Погребський_Тарас_Георгійович
Телефон	+380994962521
e-mail	rogrebskyi.taras@vnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожну середу 16.35-17.55, аудиторія С-607А

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ **Анотація курсу**

Навчальна дисципліна «Основи суспільної географії», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань «01 Освіта / Педагогіка»; спеціальності «014 Середня освіта. Географія»; освітньо-професійної програми «Географія. Економіка.»

У результаті вивчення дисципліни студенти отримають знання про місце суспільної географії в системі географічних наук, історію та етапи розвитку суспільної географії, формування географічних шкіл, методи суспільно-географічних досліджень, внесок видатних вчених у розвиток суспільної географії, основні поняття, категорії, сучасні концепції, перспективи розвитку, практичне застосування результатів суспільно-географічних досліджень, форми територіальної організації суспільства, суспільно-географічні зв'язки, відношення та процеси, властивості та функції території.

Пререквізити

Студенти повинні мати загальні знання з географії та наук про Землю.

Постреквізити

Даний курс є теоретико-методичним базисом для подальшого вивчення економіко-географічних дисциплін. Дисципліна також акцентує увагу на обов'язкові географічні аспекти для вивчення у закладах загальної середньої освіти.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів уявлень про історичні особливості формування та розвитку суспільної географії як одного з базових підрозділів географічної науки; ознайомлення з місцем, роллю, структурою та значенням даної науки у сучасному світі; формування у студентів теоретичних знать про основні поняття, категорії, закони та закономірності територіальної організації суспільства, просторової диференціації природного середовища, населення та його господарської діяльності; розкрити сутність географічних процесів та явищ.

Основні завдання вивчення дисципліни: забезпечити засвоєння знань про об'єкт, предмет, сучасну структуру суспільної географії як науки; перспективи її розвитку тощо; дати основні поняття, сучасні концепції, задачі та виклики, застосування практичних знань з суспільно-географічних досліджень; визначити особливості історичного розвитку суспільної географії в світі в цілому та в Україні зокрема, зв'язок з іншими науками; дослідити формування та розвиток географічних наукових шкіл у світі; ознайомити з сучасними науковими суспільно-географічними центрами й організаціями в Україні; ознайомити з системою методів суспільної географії, їх класифікацією; висвітлення соціально-географічних аспектів розвитку території.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні:

знати: основні історичні етапи розвитку предметної області (**ПРН 1**); термінологію і номенклатуру, розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру географічної та економічної наук, закони і закономірності, різні погляди на проблемні питання сучасної географії й економіки (**ПРН 10**); роль і

місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку (**ПРН 14**);

вміти: оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності (**ПРН 5**); пояснювати зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулювати наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства (**ПРН 13**); володіти методами навчання, користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми використання картографічної продукції при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій (**ПРН 15**).

Результати навчання (комpetентності)

До кінця навчання студенти набудуть такі компетентності:

загальні компетентності:

- здатність свідомо ставитись до вимог суспільства, усвідомлювати свої права та обов'язки як громадянина України, діяти на засадах етичних мотивів соціально, відповідально і свідомо (**ЗК-1**);
- здатність до використання сучасних, у тому числі інформаційних технологій, володіння навичками застосування програмних засобів (**ЗК-3**);
- здатність до письмової та усної комунікації державною мовою (**ЗК-4**);
- здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, до інноваційного мислення, креативності, до генерування нових ідей (**ЗК-8**);
- здатність до використання знань в практичній діяльності, до адаптації та дій в нових умовах (**ЗК-9**).

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність застосовувати набуті географічні, економічні та психолого-педагогічні компетентності для формування в учнів ключових і предметних компетентностей на рівні базової середньої освіти (**ФК-1**);
 - здатність використовувати поняття, концепції, теорії географії та економіки для комплексної характеристики природних та соціально-економічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному) (**ПК-1**);
 - здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах і країнах (**ПК-4**);
 - здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації її природи, населення і господарства (**ПК-5**);
 - здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей у світі, регіонах, країнах (**ПК-9**);

- здатність виконувати прийоми опису, аналізу, систематизації інформації, отриманої із загальногеографічних та тематичних карт, представляти за картами комплексну географічну оцінку території, укладати картографічні твори з використанням сучасних інформаційних технологій (ПК -10).

Структура навчальної дисципліни денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи суспільної географії						
ТЕМА 1. Вступ до суспільної географії. Поняття загального об'єкту суспільної географії, предмет та конкретні об'єкти суспільної географії	14	4	4	5	1	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 2. Структура та зміст суспільної географії	14	4	4	5	1	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 3. Система методів суспільної географії	14	4	4	5	1	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 4. Особливості історичного розвитку суспільної географії	10	2	2	5	1	ДБ, IPC/4
ТЕМА 5. Формування і розвиток суспільної географії в Україні	10	2	2	5	1	ДС, РК, IPC/4
Модульна контрольна робота №1						Т / 30
Разом за модулем 1	62	16	16	25	5	50
Змістовий модуль 2. Основні терміни, поняття та категорії суспільної географії						
ТЕМА 6. Зміст та функції поняття «географічний простір»	10	2	2	5	1	ДС, IPC/3
ТЕМА 7. Поняттєво-термінологічна система «територія». Властивості території (природні, суспільні, просторові)	13,5	4	4	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/3
ТЕМА 8. Суспільно-географічні відношення і зв'язки	9,5	2	2	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 9. Суспільно-географічні процеси	9,5	2	2	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 10. Місце. Місцеположення. Географічне положення. Суспільно-географічне положення.	9,5	2	2	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/2

ТЕМА 11. Територіальна організація суспільства	9,5	2	2	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 12. Територіальний поділ праці	9,5	2	2	5	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 13. Суспільно-географічне районування та географічні аспекти регіональної політики	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 14. Географічні аспекти глобальних проблем людства і завдання суспільної географії у їх дослідженні	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РЗ, IPC/2
Модульна контрольна робота №2						T / 30
Разом за модулем 2	88	20	20	43	5	50
Всього годин / Балів	150	36	36	68	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / IPC – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Структура навчальної дисципліни заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи суспільної географії						
ТЕМА 1. Вступ до суспільної географії. Поняття загального об'єкту суспільної географії, предмет та конкретні об'єкти суспільної географії	12	1	1	8	2	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 2. Структура та зміст суспільної географії	12	1	1	8	2	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 3. Система методів суспільної географії	12	1	1	8	2	ДС, РК, IPC/4
ТЕМА 4. Особливості історичного розвитку суспільної географії	12	1	1	8	2	ДБ, IPC/4
ТЕМА 5. Формування і розвиток суспільної географії в Україні	11	1	1	8	1	ДС, РК, IPC/4
Модульна контрольна робота №1						Т / 30
Разом за модулем 1	59	5	5	40	9	50
Змістовий модуль 2. Основні терміни, поняття та категорії суспільної географії						
ТЕМА 6. Зміст та функції поняття «географічний простір»	11	1	1	8	1	ДС, IPC/3
ТЕМА 7. Поняттєво-термінологічна система «територія». Властивості території (природні, суспільні, просторові)	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/3
ТЕМА 8. Суспільно-географічні відношення і зв'язки	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 9. Суспільно-географічні процеси	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 10. Місце. Місцеположення. Географічне положення. Суспільно-географічне положення.	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 11. Територіальна організація суспільства	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 12. Територіальний поділ праці	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 13. Суспільно-географічне районування та географічні аспекти регіональної політики	10	1	1	7	1	ДС, РЗ, IPC/2
ТЕМА 14. Географічні аспекти глобальних	10	1	1	7	1	ДС, РЗ,

проблем людства і завдання суспільної географії у їх дослідженні						IPC/2
Модульна контрольна робота №2						T / 30
Разом за модулем 2	91	9	9	64	9	50
Всього годин / Балів	150	14	14	104	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / IPC – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної добросусідності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної добросусідності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристройів) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами. Тестове завданняожної модульної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.

Рейтинг студента з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Залікова оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних

завдань.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До заліку не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

ОРИЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Об'єкт та предмет географічної науки.
2. Як співвідносяться об'єктні та предметні області географії та її двох головних напрямків – фізичної та суспільної географії?
3. Чим відрізняється формацийний підхід до розуміння об'єкту суспільної географії від геосферного?
4. У чому полягає людиновимірність суспільної географії?
5. Назвіть особливості цивілізаційного підходу.
6. Поясніть суть діяльнісного підходу у розумінні об'єкту суспільної географії.
7. Назвіть головні риси діяльнісного підходу та поясніть головні види людської життєдіяльності.
8. Поясніть предметну сутність суспільної географії.
9. Назвіть риси геопросторової (територіальної) організації. Чим відрізняються поняття «геопросторовий» та «територіальний». Чи можна вважати їх синонімами, у яких випадках?
- 10.Що можна вважати конкретними об'єктами суспільної географії?
- 11.Чим відрізняється структура суспільної географії за професором С. Лавровим від структури суспільної географії за професором С.Ниммик.
- 12.Порівняйте структурні схеми суспільної географії професора М. Пістуна та професора О. Ващенка.
- 13.Розкрийте особливості структурної схеми суспільної географії професорів О. Шаблія та О. Топчієва.
- 14.Характеризуйте просторовий (хорологічний) підхід та його роль у розвитку географії.
- 15.Якою мірою і в якій спосіб використовує суспільна географія історичний підхід? Поясніть зміст поняття "суспільно-географічний процес".
- 16.Групи методів суспільної географії.
- 17.Охарактеризуйте предметну область географії в часи її зародження. В який час розпочинається диференціація географії? Яку назву мала суспільна гілка географії в той час?
- 18.Дайте пояснення поняття "історія географії" та «історична географія»?
- 19.Які Ви знаєте періодизації розвитку суспільної географії? Розкрийте коротко їх суть.
- 20.Виділіть етапи формування української суспільної географії.
- 21.Назвіть особливості розвитку суспільної географії?
- 22.Які напрямки суспільно-географічних досліджень формувалися в Україні у

XVIII – XIX сторіччі?

23. Назвіть та охарактеризуйте напрямки суспільно-географічних досліджень в Україні в першій половині ХХ сторіччя?
24. Назвіть чинники, які вплинули на становлення і розвиток сучасної української суспільної географії.
25. Назвіть найбільш пріоритетні напрямки суспільно-географічних досліджень в Україні в наш час.
26. Поясніть зміст і функції поняття "територіальна організація суспільства". Хто і коли вперше сформував концепцію територіальної організації суспільства?
27. Дайте визначення поняття "суспільно-географічного положення". За якими рівнями організації життедіяльності суспільства його аналізують?
28. Розкрийте зміст та функції поняття "місце" ("місцеположення") в суспільній географії.
29. Якими способами географи характеризують розміщення об'єктів на земній поверхні? Порівняйте переваги та недоліки цих способів.
30. Поясніть зміст і функції понять "розміщення" і "територіальна організація суспільства". Охарактеризуйте принципові відмінності між ними з точки зору суспільної географії.
31. Дайте коротку порівняльну характеристику таких типів територіальних структур як моноядерного радіально-кільцевого та поліцентричного лінійно-узлового. Наведіть реальні приклади таких територіальних типів.
32. Дайте коротку порівняльну характеристику таких типів територіальних структур як поліцентричного регулярно-лінійного та поліцентричного приморсько-фасадного. Наведіть реальні приклади таких територіальних типів.
33. Дайте коротку порівняльну характеристику таких типів територіальних структур як поліцентричного басейнового та моноядерного лінійно-роздалудженого. Наведіть реальні приклади таких територіальних типів.
34. Дайте визначення таким поняттям як акваторія, аероторія, територія? Чому виникла потреба у впровадженні у суспільну географію поняття "геоторія"?
35. Розкрийте суть та особливості поняття "суспільні властивості території".
36. Дайте визначення поняття "державна територія".
37. Дайте визначення поняття "державна територія" та "національна (етнічна) територія". Що Вам відомо про "канонічну" територію?
38. Природні умови та ресурси. До яких властивостей території їх можна віднести?
39. Які існують типи економічного розвитку територій?
40. Поясніть зміст понять "властивості території" та "функції території". Приведіть приклади.
42. Що належить до політичних функцій територій?
43. У чому полягають інформаційні функції територій?
44. Назвіть екологічні функції територій.
45. Назвіть та поясніть значення економічних функцій територій.
46. Поясніть суть соціальних функцій територій.

47. Поясніть зміст і функції поняття "територіальна система" ("геосистема") і "територіальна структура" ("геоструктура").
48. Охарактеризуйте властивості еквіпотенціальноті геосистем. Наведіть приклади еквіпотенціальноті різномірних геосистем.
49. Поясніть ієрархічну структуру геосистем. Які рівні життєдіяльності суспільства розглядаються у суспільній географії?
50. Дайте визначення поняття "ноосфера". Поясніть зміст і соціально-економічні функції поділу праці. Чим зумовлений послідовний і невпинний процес поглиблення поділу праці?
51. Коротко характеризуйте загальну історичну еволюцію поділу праці.
52. Охарактеризуйте ієрархічну структуру територіального поділу праці.
53. Назвіть стадії господарського освоєння та розвитку територій за М. Колосовським. Поясніть їх зміст.
54. "Політика протекціонізму" – коротко розкрийте суть поняття.
55. Що таке сусідське положення території? Охарактеризуйте сусідське положення України.
56. Назвіть види територіальних процесів. Наведіть приклади.
57. Поясніть зміст і функції процесу розселення населення? Які існують форми розселення населення?
58. Поясніть зміст і функції процесу урбанізації території. Наведіть переваги та недоліки цього процесу.
59. Дайте пояснення процесам регіоналізації. Які існують види регіоналізації?
60. Чим відрізняється поняття "країна" і "держава"?
61. Поясніть зміст поняття "унітарна" та "федеративна держава"? Наведіть приклади.
62. Які виділяють групи держав за типом суспільного розвитку? Наведіть приклади.
63. Поясніть суть процесів територіальної агломерації?
64. Поясніть зміст поняття "територіальний комплекс"?
65. Поясніть зміст поняття "національний комплекс"?
66. Які Вам відомі міжнародні глобальні організації?

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Голиков А.П. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник / А.П. Голиков, Я. Б.Олійник, А. В.Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 316 с.
2. Жупанський Я. Економічна і соціальна географія України / Я.Жупанський. – К., 1998.
3. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні: Посібник (Видання друге, доповнене) / Я. І. Жупанський. – К. - Чернівці: Колір-Друк, 2006. – 276 с.
4. Жупанський Я. І. Словник термінів і понять з географії / Я. І. Жупанський. – Чернівці: Технодрук, 2006. – 192 с.
5. Мезенцева Н. І. Економічна і соціальна географія України / Н. І. Мезенцева, К. В. Мезенцев : навчально-методичний посібник. – К. : ВПС «Київський університет», 2010. – 239 с.
6. Мезенцева Н.І. Суспільно-географічне районування України / Н. І. Мезенцева, К. В. Мезенцев. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2000. – 228 с.
7. Мересте У.И. Современная география : вопросы теории / У.И. Мересте, С. Я. Ныммик. – М.: Мысль, 1984. – 296 с.
8. Національний атлас України. – К. : Картографія, 2008. – 440 с.
9. Немец Л. Н. Устойчивое развитие: социально-географические аспекты (на примере Украины): Монография / Л. Н. Немец. – Х.: Фактор, 2003. – 383 с.
10. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія / [упор. та автор біогр. статей проф. О. Шаблій]. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 1008 с
11. Общественная география. Основы теории/ Составитель В.І. Ефименко. – К.: Путь, 2006.
12. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник / М.Д. Пістун – К.: Вища школа, 1996. – 231 с.
13. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: монографія / [за ред. З. С. Варналія]. – К. :Знання України, 2005. – 498 с.

14. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропrint, 2001. – 560 с.
15. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропrint, 2009. – 544 с.
16. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Навчальний посібник. – Одеса: Астропrint, 2005. – 632с.
17. Топчієв О.Г. Терміни і поняття в економічній географії. / О. Г. Топчієв. – К.: Радянська школа, 1982. – 163 с.
18. Шаблій О. І. Основи суспільної географії : підручник / О. І. Шаблій. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 496 с
19. Niemets L. Features of pilgrimage tourism in Ukraine (a case study of Uman) / L. Niemets, I. Telebienieva, K. Sehida, O. Krainiukov, H. Kucherava, T. Pohrebskyi // Proceedings of the 34nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA) (Madrid, Spain, 13-14 November, 2019). Editor Khalid S. Soliman. Madrid, International Business Information Management Association (IBIMA), p. 509-515.
20. Pavlovska T. Urban population of Volyn region: resettlement and dynamics / T. Pavlovska, T. Pohrebskyi, G. Golub, V. Poruchynsky // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: зб. наук. праць. – Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019 – Сер. «Геологія – Географія – Екологія». – Вип. № 50. – С. 148-155.
21. Погребський Т. Г., Голуб Г.С. Основи суспільної географії: конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 95 с.
22. Погребський Т. Г., Голуб Г.С. Основи суспільної географії: методичні рекомендації до виконання семінарських занять та самостійної роботи. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 40 с.

Додаткова

1. Баранский Н. Н. Научные принципы в географии / Н. Н. Баранский // Избранные труды. – М.: Лепсель, 1980.
2. Блій Г. де, Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.;

- Передмова та розділ “Україна” О. І. Шаблія.–К.: Либідь, 2004.–740 с.
3. Глобалізація світового господарства: геопросторових вимір : монографія / О. О. Любіцева [та ін.]. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – 160 с.
 4. Джонстон Р. География и географы. Очерк развития англо-американской социальной географии после 1945 г. : / Р. Джонстон ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1987. – 368 с.
 5. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теоретико-методологічні основи) / С.І. Іщук. – К.: Укр.-фін. ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. – 98 с.
 6. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії). – Луцьк: Вежа, 2001. – 334 с.
 7. Масляк П.О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / П.О. Масляк, Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. – К.: Лібра, 1996. – 397 с.
 8. Мильков Ф. Н. Ландшафтная сфера Земли / Ф. Н. Мильков. М.: Мысль, 1970. – 234 с.
 9. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія. / Упорядник О. Шаблій. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с.
 10. Паламарчук М.М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії / М.М. Паламарчук, О.М. Паламарчук. – К. : Знання, 1998. – 415 с.
 11. Поросенков Ю.В. История и методология географии / Ю.В. Поросенков, Н. И. Поросенкова. – Воронеж : Изд-во Воронеж, гос. ун-та, 1991. – 224 с.
 12. Родоман Б. Б. Введение в социальную географию : курс лекций / Б. Б. Родоман. – М. : Изд. Рос. откр. ун-та, 1993. – 78 с.
 13. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України: У 3-х ч. / В. П. Руденко. – К.: ВД «Києво-Могилянська Академія». – Чернівці: Зелена Буковина, 1999. – 568 с
 14. Саушкин Ю.Г. Географическая наука в прошлом, настоящем, будущем. / Ю. Г. Саушкин. – М.: Просвещение, 1980. – 269 с.
 15. Саушкин Ю.Г. История и методология географической науки / Ю.Г. Саушкин. – М.: Изд-во Моск. гос. ун-та, 1976. – 423 с.

16. Саушкин Ю.Г. Экономическая география : история, теория, методы, практика / Ю.Г. Саушкин. – М.: Мысль, 1973. – 559 с.
17. Хорев Б.С. Территориальная организация общества / Б. С. Хорев. – М.: Мысль, 1981. – 320с.
18. Шевченко В.О. Центризм та центральність в географії / В.О. Шевченко. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 160 с.

Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Атлас даних Knoema [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://knoema.ru/atlas>
2. Географія і туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=47&lang=ru
3. Головне управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kh.ukrstat.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>
5. Мировая статистика [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.worldometers.info/ru>
6. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.ua>.
7. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.ua>.
8. Програма розвитку ООН, звіти та інформація про людський розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.undp.org>
9. Статистические данные по странам мира [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://iformatsiya.ru/tabl/459-statisticheskie-dannye-stran-mira-za-2010-god.html>
10. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>

11. Часопис соціально-економічної географії : міжрегіональний збірник наукових статей – Режим доступу: <http://hgj.univer.kharkov.ua/index.php/ru/>
12. Dialogues in Human Geography [Electronic resource]. – Mode of access : <http://dhg.sagepub.com/content/3/1.toc>
13. Encyclopedia of World Problems and Human Potential [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.uia.be/world-problems-and-globalissues>.
14. Human Geography / Journal of Studies and Research in Human Geography [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.humangeographies.org.ro/>
15. National geographic – журнал [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://ngm.nationalgeographic.com/>
16. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>.
17. Human Geography [Electronic resource]. – About.com <http://geography.about.com/od/culturalgeography/a/humangeography.htm>